

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, csütörtök, július 14

Tizenegyedik évfolyam.

AZ ÁRULÁS.

A kolozsvári „Ellenzék” egész erővel neki fekkodt, hogy valahogy véka alá rejtse azt a gyertyát, a mely a szélsőbaloldalnak a román tulzókka kötött szövetségét megvilágította. Nem csodálkozunk rajta, hogy tőle kitelhetőleg palástolni igyekszik ezt a nagy bűnt, a mely után Erdélyrészi magyar ember a függetlenségi pártnak többé kezet nem nyújthat, mert emagát árulná és véreit szolgálná a román tulzókknak, ha ezt tenné.

De az „Ellenzék” ez iparkodása teljesen csütörtököt mondott, s hiába való minden gorombáskodás, mert maga a szélsőbaloldal árulta el a megdöbbszent szövetséget.

Az „Ellenzék” folyton avval dicsekszik, hogy mit tett a szilágy-csehi magyarság és mit tett a Papp György megbuktatására. Hanem nem erről van ám szó, de szó van arról, mit tett a magyar függetlenségi párt és annak budapesti intéző bizottsága. Tehát arról beszélünk, mert a magyar szélbalt Budapestről kormányozzák.

Az „Ellenzék” csupán az „Egyetértés”-nek tudja be azt, a mi Papp György történet, hogy ily formán kimentse a pártot. Azt állítja, hogy az „Egyetértés” a maga szakállára dolgozik; ha az „Egyetértés” cikkeit közül a nemzetiségekről, abból nem következik, hogy a párt az e cikkekben kifejtett nézeteket osztaná, ha az „Egyetértés” Papp Györgyöt ajánlja, az csak onnan keletkezik, mert azt az „Egyetértés” nem tudhatta, hogy Papp György a választások alkalmával valóságos dákóromán ideákat hangoztatott. S ugyancsak az „Egyetértés”-t informálták rosszul, midőn elhitették vele, hogy Papp György Erdélyben támogatta a függetlenségi pártot.

Igy fufangoskodik az „Ellenzék.” Csak hogy mindez az erőlködés kárba vessen, s könnyű kimutatnunk, hogy az „Ellenzék” az árulás palástolgatásában világosan ferdit, mert először nem az „Egyetértés” ajánlotta Papp Györgyöt, hanem csak elárulta, hogy saját pártja nem csak meg akarta Papp Györgyöt választani, hanem a függetlenségi jelöltek keresztülvitelére valóságos szövetséget kötött vele.

Ezt nem a „Kelet” fogja az „Egyetértés”-re, hanem az „Egyetértés” hozta nyilvánosságra következő szavaival:

„A központ igenis megirta a szilágy megyei pártot a

numoknak, hogy a Papp György ellen nemzetiségű rugye alatt létrehozandó bármely mozgalmat vagy tüntetést helytelennek tart.”

Alább pedig: „A központ igenis felkérte Papp Györgyöt, hogy érvényesítse befolyását Szilágy megyében a függetlenségigjelöltek érdekében, s hogy ezt Papp György miként teljesítette, mutatja az eredmény.”

Az „Ellenzék” tehát szokott merészséggel eltagadja azt, a mit saját pártjának intézői cselekedtek, s rákenni az „Egyetértés”-re, azt állítván, hogy az még nem a párt.

Ily körülmények között a szélsőbaloldalnak csak egyetlen egy mentsege volna, az tudniillik, hogy a központ nem tudta, ki Papp György. Csak hogy e tekintetben is hasra esett az „Ellenzék” minden mentegetőzése s ugyancsak saját pártja veri meg ebben az „Egyetértés” által. Szó szerint írva áll ugyanis az „Egyetértés”-ben:

„Papp György a néptanítókat illető törvény tárgyalásakor felmerült differentiák folytán a körből kilépett.”

Tudnia kellett tehát a szélbálnak, hogy Papp György a magyarság esküdt ellensége, mert ellene volt annak, hogy a néptanítók magyarul tanuljanak. Egyáltalán pedig gyerekes mentegetőzés, hogy a függetlenségi párt egy ember politikai irányát, a ki általánosan ismert nemzetiségi agitátor és állam-ellenes oláh gyűléseken részt vett, a ki az országgyűlésen a magyarság érdekei ellen harcolt, s a ki végül a párt szövetségesül kért fel, teljességgel ne ismerte volna. És ha ez a képtelenség minden valószínűség dacára mégis áll, akkor sem szabadult az „Ellenzék”, mert tény, hogy a szilágy-csehi magyarság a függetlenségi párt intéző bizottságának felfejtette Papp György kiletét, a midőn helyébe más jelöltet kért. Tehát teljességgel nincs az „Ellenzék”-nek a legparányibb mentsege se. És a függetlenségi párt egész világosan elárulta, hogy Papp György a nemzetiségi agitátorral és nem a magyar érzelmi embernek tartott Papp Györgyvel lépett szövetségre, akkor, midőn a szilágy-csehi magyarságnak rendeltül adta, hogy Papp Györgyöt vigye, mivel „eljöhet az idő, mikor a függetlenségi pártnak az oláhokkal együtt kell működnie.” Ezek tények,

polgári érzék hiányára következtettek s ez az illő név a legnagyobb mértékben veszedelmes volt. Ily módon aztán később pástótok, borjuézombok, csirkék és itt ott egy üveg jó borocska is került a testvérisülés asztalára. Némely utca, pl. a hosszú keskeny Szent-Jakab-utca, két oldalt felállított asztalaival olyan benyomást tett, mint egy groteszk népközsége. Mindenki ujjongott és énekelt; a poharak csengését, tányérok csörögését a Carmagnole és a Caira dallamai, vagy a „Vive la republique” kiáltás kísérte. A ki nem énekelt és ordított a tömeggel, azt mint aristokratát érzelmű vették gyanúba. A két asztal sor között szilaj tömeg hullámzott. Köszöntek, integtek egymásnak, kik addig teljesen ismeretlenek voltak; a legroyalistikusabb érzelmű nyolczszoros bázis koalíciót volt kénytelen az utcaszűréssel, ölelkezés, és kolodás volt mindenfelé. A fenséges nép kiadta parancsban, hogy ezen örökké emlékező napon (jour d'éternelle mémoire) egész Paris lakosságának egy szívvel lélekkel ünnögnia kellett.

A „Journal de Paris”-nak a köztársaság II. évében Messidor 28-án (1794. júl. 16.) kelt száma ezen testvéri lakomának leírását hozta, melyből a következőket idézzük szívesen: „Testvéreink partai asztalánál sem az asztali eszköz, sem kendő, sem serviette, sem a főúrságnak vagy disznok egyéb jele nem található. Az étel is egyszerű volt, a mennyire csak lehetett. A ki az nap vagy egy nappal előbb a hentesnél szert tehetett egy darab husra, az megvette és elhozta. Egy kis főzelék, kolbász, sajt, bor, egy kevés pálinka és sok vidámság — ebből állott az egész fényűzés. Lámpák és gyertyák elegendő világosságot nyújtottak s a hol ez is hiányzott, az utcai lámpások fénye jött segélyül. Mily szép ez egyszerűség! Testvéri

a melyek ellen nem használ semminemű csűrös-csavarás. A függetlenségi párt elárulta az Erdélyrészi magyarságot, a midőn Papp György nemzetiségi tulzóval szövetségre lépett, s valószínű, hogy a hol még a románság választott; ugyanezt tette a függetlenségi párt másutt is, s ha Erdély többi részeiben választanak, még több helyen árulja így el saját vérét, a nemzetiségek közé ékelte szegény Erdélyi magyarságot.

Feltesszük, hogy ez árulást a kolozsvári „Ellenzék” rosszszalja, de mint megtörtént tényt semmiféle mesterkedéssel meg nem történte nem tehet.

A Szilágy-ságból azt írják nekünk, hogy kizárólag Papp Györgynek tulajdonítható az, hogy a zilahi választókerület román választói kivétel nélkül a függetlenségi László Imrere szavaztak; az ő befolyásának tulajdonítható az, hogy Szilágy-Somlyón a román választók megszokadtak és Diósodon Bölönyi mellé húzódtak. Az „Egyetértés” tehát az iránt is jól van informálva, hogy Papp György az árulásért a pártnak megszolgált, s a szövetség nem csak meg volt kötve, hanem előnyösen consummáltatott is.

Már most ismétljük azt, hogy Erdélyrészi szempontból ily pártnak csak egy perczig is tagja lenni hazafiatlanság; s bár szép dolog az „Ellenzék”-től, a midőn azt állítja, hogy Papp Györgyöt is merve vele szemben még kormánypárti jelöltet is támogatott volna, azért mégis megmáshatatlán valóságnak marad, hogy nincs a magyar hazának ez idő szerint veszedelmesebb ellensége, mint a ki a nemzetiségi agitátoroknak nyújt céljaik kivételre szövetséges kezét. Ezt pedig a függetlenségi párt intéző bizottsága megtette. Ha tehát az „Ellenzék” hazafiúi kötelességét érzi Magyarországgal és specialiter az Erdélyrészi magyarsággal szemben, akkor kötelessége nem palástolgatni, hanem a hírlapírói toll egész erejével irgalmatlanul ostromozni a pártot, mely ezt, a magyar történelemben pártatlan, áruló szövetséget megkötötte.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai lapok azt tárgyalják, hogy Taaffe nem szándékszik a két évi budget-megszavazást szabályként felállítani, hanem a jövő szeptemberben csupán két budgetet akar elintéztetni.

A Reichsrath összehívása után a kormány azonnal előterjeszti a budgetet az 1882-ik évre és kormány minden befolyását érvényre emelve, azt reméli, hogy a karácsonyi szünetnapok előtt letárgyalatja. Vakmerő remény, ha tekintetbe

szeretetre hangolja a szíveket, egyenlőségre, barátságra. Átjár és anyák, vidám gyermekek től környezve, megindult kebellet örvendnek dicsőségletes forradalmunk ezen első gyümölcsén. A szülők, habár a világítás hiányos — érthetően olvasták boldogságukat az általános örömben és kedvesek diadalmas tekintetében.

És ez mind igen szép is lett volna, csak hogy az volt a bökkenő, hogy a konvent nem igen nagy örömet lelta a testvéries utca lármájában. Már az első ilyenüli banquet utáni napon keletkezett egy párt, mely hangosan nyilvánította nem tetszését ezen ünnep (ülött). Julius 17-én, tehát harmadnapra, ott találjuk Bertrand Barère-t a székében, a mint a július 14-ki testvéri lakoma ellen izgat. „Mélytáponas ítélem meg polgártársaink nagy többségének érzelmeit; de nagyon közel áll a gyanu, hogy ezen banketeket a moderatizmus provokálta. Az igazi sanskülöttek, ezt tisztán láttuk — csupán legőszintebb meggyőződésük sugallatát követték; de azt még egyszer állítom, hogy ezen béklési komédiát az aristokraták kezdeményezték, mozgatták és istáptolták. Együtt ültek az emberek a szabadság tájának árnyékában, de a hazafi mellett ott tilt a royalista, hogy megvesztegessen, hogy elcsábítsa őt. Az egyenlőség kertjében (jardin d'égalité) a Palais Royalban) republikánus légkör és vidámság hullámzott; és nem marad-e igaz mindamellett, hogy ez a kert valamennyi agitátornak, köztársaság-ellenes csalécsnek, emigránsnak és játékosnak gyűléshelyül szolgált? Minden bizony, nyai nem egy áruló lépett sárba a testvéri asztal mellett, a kinek szívve Bécsben vagy Koblenzben volt. Tudjuk egy bizottságtól, (section) hogy ezen ünnepélynél a jó erkölcsök mitsem nyertek. Több város

vesszük, hogy a mindkét utóbbi évben a budget tárgyalása hatható hónapot vett igénybe.

A horvát tartománygyűlés tegnap befejezte ülését és legislatur szakát, s rövid idő múlva kiiratnak az új választások. A hamisítási ügy, melylyel a horvát ellenzék utóbbi időben oly nagy zajt csapott, s azon igények, melyek horvát részről Fiuméra emeltek, bárha ezek teljesen alaptalanok is, — lesz a jelszó, mely alatt az ellenzék a választásoknál sakra száll.

Utóbbi időben alig volt nap Németországban, hogy a választási agitatio praegnans kifejezést nem nyert volna. És e mellett majdnem bámulatos, hogy e hét elején semmi újabb hírek sem jöttek. Azon újság, mely szerint a conservatívek egyesülten a szabad conservatívekkel, és az ultramontánokkal, jelöltekot állítanak fel Berlinben — nem érdekes, hanem csupán csak curiosumként említhető. A bajor választásokra nézve, mely f. hó 14-én és 21-én leendő, előértekezet tartottak a törzsválasztók, melyen, szintén azon furcsa esemény történt, hogy Jörg kijelentette ezen gyűlésen, miszerint ő a parlamenti életől visszahúzódná, állítván, hogy kifáradt és megöszült már 16 évi parlamenti élete és tevékenysége alatt, s szeretne nyugalomba vonulni. Több sajtóságos megjegyzés és észrevétel után még azt is mondta Jörg, hogy ha a bajor kamrában az ellenzék egyik minisztert meg akarja bukítani, csupán csak egy feliratot kell hozzá írnia. E jeles beszéd után biztosra vehetni, hogy a sajtó keményen rátámad Jörgre s végre csak lealcozzák, mint Bismarck herceg titkos hívét.

A brüsseli kamarában tegnapra várták Frère Orbán kormányának nyilatkozatát a szavazati jog kiterjesztése tárgyában. Az Independance már előre számított, hogy vajon a kormány többségben maradvá, győzend-e vagy hogy egy-két szóval kisebbségben maradvá, elbukik. De időközben a kormány talált egy mentő utat, ugyanis a választási reform elhalasztatik az 1882-ik évi választások utánig. Ez értelemben torjesztette elő a kormány javaslatát a tegnapi ülésben a kamarának, s ha ezt keresztül viheti, akkor a krízist elkerülte.

A francia képviselő kamara hihetőleg ma bevégzi a budgettárgyalást s aztán a holnap — nemzeti ünnepély miatt szabadságra megy. Ezen szabadságot addig szándékoznak megnyújtani, míg a senatus, mely most a sajtótörvényt tárgyalja, a maga részéről szintén bevégzi a budget tárgyalást.

A parlamenti eseményeket azonban teljesen háttérbe szorítják az afrikai események. A dolgok ott nem folynak a legjobban s mindennek dacára a kormány keze teljesen kötve van. Egyrészt a választások miatt nem mozgósíthatja az ország haderejét, másrészt pedig az Algier déli

negyedben megakadt a közlekedés; a városban egyetlen egy jármű sem mozgatható. Előbb pazarolni és kéjelegni, aztán éhínségről jajgatni, ez rég időtől fogva az aristokraták rendszere volt. Nem kétkeltem abban, hogy jönni fog olyan idő, mikor az efféle ünnepi lakomák igen nagy hasznalónak fognak jární, mikor a republikánus érzelmeknek, összeköttetésnek hathatós előmozdító és tápláló leendének; egyelőre azonban minden józan szemlélő meg kell hogy valja, miszerint a testvériséget egy nap alatt nem lehet létrehozni. A jölet-bizottság abban a véleményben van, hogy a jó erkölcsök többet érnek, mint a törvények. Elegendő lesz, ha a nemzetgyűlés a jó polgárok figyelmét az efféle banketek veszedelmes voltára felhívja s ezen erkölcsi határozat fogantatásának alkalmával a közvéleménynek revolutionárius törvényszékére hivatkozhatik.

Barère ur fenyegetéseit a történelem a kellenél gyorsabban igazolta be. És jó lesz, ha valóságos napok jöttek a mai francia köztársaság is méltányolja ama jelentőségletes intő szöveget utóhangjait!

A marosvásárhelyi politikai összeküvés és színészet 1851.

(A marosvásárhelyi tüntető nők. — Az első magyar tragika (Kántorné). — Pósa színtársulata. — Décsi Zsigmond, Pósané, Harányiné, Barna, Dombi, Gyöngyösi, Doboziné, Erősné, az Erdélyiek Rosciusa. — Magyarok újabb Galgótája.)

(Folytatás.) Majd az előadás végét beárva, kötelekni kezdének az ifjakkal s midőn ez már elmérsedett, elég volt egyik-másik nőnek a Haynaut vicczelő posti suszterinas e szavait ismételni:

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket főlívesnek:

Bécsben: Oppalik Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Tyűltitői csekkok

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

határon táborzó csapatok képtelenek a nagy forrás és vízihiány miatt a pusztakt fűre lakót a Saharába követni. Bu-Amema igen tapintatlanul jár el, s utóbbi kísérlete is, hogy Kreider melletti szorosnál áthaladjon, s a rettegést a Pelli fensikra terelje, meghusult; három algieri század visszaverte s 250 főnyi veszteséggel délkeleti irányba menekült. Algierban epedve várják Sansier tábornokot, kinek vitézségét és ügyességét magasztalásig említik s ki 20,000 emberből álló naderót szárdékozik gyűjteni.

Az angol alsóházban naponként interpellálják a kormányt, hogy emelje érvényre befolyását a tekintélyét, nehogy Midhat basa áldozatul essék a török kabineti igazságszolgáltatásnak, s hogy ne Arabiába, hanem Európába száműzetessék. Ezen alkalmattal kiderült, hogy a törvényesek elnöke, ki Midhat basával oly gorombán bánt, hajdan rendőrfőnök volt, s semmikellőségének több bizonyítékai vannak.

Egész váratlanul merült fel a tegnapi folyamában a hír, hogy a Görögországnak átengedett terület átadásra ujjlag 40 nappal elhalasztott. De minden további felvilágosító adatok e tárgyban hiányzanak.

BELFÖLD.

M. Ludas, 1881 júl. 11.

Tisztelt Szerkesztő ur! Ön bámulni fog, hogy a fővárosból venni szokott leveleim között épen ez elűt a többitől datumra is, aztán meg tartalomra is.

Ölvezem az édes szabadságot. Elhagytuk — a kik tehetjük, a fővárosi fűlázoló léget, s a birkák közvetlen közelségében isszuk a gyógyító savót, s a míg egyfelől gyógyulunk, másfelől a kétségbeesés kinez a folytonos esős idő miatt. Unatkozunk.

Arany János híres unalom-versét, azonban ma már így mondjuk:

Hűvös, borongós nyári nap,

Berándulunk a városba.

Hát berándultam N. Enyedre. Vannak városok, a melyek erősen megvannak magukkal elégedve. Talán érzik szerény voltukat és nem vernek nagy port fel.

Vagy talán ép oly csöndös megadással tünik a tagosítási baklövéseket, mint a milyen dicsekedés nélkül áldoznak alkalomadtán a művészeteknek.

Azt hiszem egész Enyeden csak három embernek van különben kiváló ambíciója dr. Bartók Györgynek a tanári szék, a polgármesternek az épülő városháza, és — Czirner Nándornak az aranyozás.

Hát engedje meg t. szerkesztő ur, hogy szóljak én valamit, arról a dícséretes igyekezetéről a melylyel Enyed város értelmes népe a színművészetet pártolja.

„hallja szí, ne hozzák muszka segitéséget” és ez jeles zubbany volt rájuk óriási kacagással kísérve a nagyobb számú polgári közönségtől.

Volt olyan eset is, hogy a kitűnő tojásos puncstól — melyben a kalán megállott — már mámorban bóbiskáló egyik három csillagos törvényszéki Richter, Iezekus Bogdi stentori „kellene” kiáltásra fölrögzene, glédába ugrott és a készséges Befehl-t hirtelen s szaporán rászólt!

Ez sem jött többé társaival a közönség közé és megítézték a levegő az ebédőkhöz is!

Ily szept hasulnó számtalan csipkedések, valóban keserítve tették nekik a magyar föld kenyerét. Már a családi életben is terjedt a magyar szellem, s az ilyen lány, vagy asszony, pardont nyert a vásárhelyi nőktől és mehetett színházba, — társaságba.

Othon aztán a nők puhitgatták atyjukat, férjeiket! Engedni kellett, mert már elviselhetlenné vált nekik az élet.

A központ természetesen itt is a színház, a színészet volt. Kolozsvár a két színész és kettős igazgatós főlítti pártoskodásban egymás közt meghurcolt s a színház megszűnt a politikai tüntetések gyűpontja lenni. Annál meresebben és szívesebben folyt Marosvásárhely, melynek színterme olyan előadások alkalmával, midőn történeti drámák vagy politikai czélzású más művek adtak elő, sohasem fogadhatta be tágas falai közé a közönséget; a kik nem férték be, a folyosón hallgatták az előadást, vasárnaponként még az Apolló előtti piacon is nagy csoportokban álltak és a terem ablakain át kibangzó frázisokat onnan is megéjlenézték, tapsolták. A rendőrség szétszórta őket, de más alkalommal ismét ott voltak és újra ugy tettek. Végre rendőrfegyveres erő szállta meg az Apol-

Szabó Anti elég jó társulata működik jelenleg Enyeden, s kimondhatom, mit még színgazgató ritkán vallott be őszintén: hogy meg van elégedve állapotával. Különösen most, hogy Solymossy Elek a budapesti népszínház érdemes operett-komikusa vendégszerepel. Tele házak lelkesítik a színeszt, s tegnapelőtt, a midőn Solymossynak jutalomjátéka volt, annyira megtelt a város háza nagy terme, hogy előttem fölmerült a közegészségi tekintet aggodalma is. Hiába mi oda fejt Budapesten mindig valami „szaktekintet” szerint és irányában éltek.

Lumpáczius Vagabundust választá Solymossy. Ez ugyan nem vall valami éles művészre, de ne bántuk a művészt. Nem ő az oka. Kitaláló operette alakításait itt nem mutathajja be, s az ő régi darabbal is úgy elragadta a közönséget, hogy egyik kiváló orvos valószínűleg tombolt odafelelésben. Solymossy Czérna szabót játszta.

Az első felvonás végeztével a függöny felgördült, s a színpadon megjelent Vajna Károly és P. Kiss Károly, és Solymossynak csinos ezüst kelyhet és babérokoszorút nyújtottak át a közönség elismeréséül, Solymossy meg volt hatva, és meg indult.

Ő, a ki nyilvánosan sóha nem díkezióztott sugó nélkül, rögtönzött (?) beszédében köszöntö meg a kitalátót, a melyet nem a maga, hanem a színművészet nevében fogadott el. — Volt azonban dörgő éjlenés, taps, s több efféle, a mi a jelenet érdekes részébe szép keretet képezett.

A napokban Blahánét várják Enyedre; egy darabban ígérte meg fellépését, de valószínű, hogy eggyel megtoldja. Enyed helyes közönsége, valamint az érdemes társulat is csak hálás köszönettel lesz érte a kitaláló művésznő iránt.

Addig azonban engedje meg T. szerkesztő ur, hogy élvezzem tovább az édes nyugalmat s a — savót, a birkák közvetlen közelségében.

(*)

Nagyenyed, 1881. július 11.

(Solymossy S. Elek.)

Nem állítom, hogy Erdély minden, többé-kevésbé jeles a nagyenyedi collegium padjait faragta s ott szerezte az őt ékező tanulmányt, ott fejlesztette tehetségeit, — de hogy innen nagyon sokan kerültek ki jelesek közé, azt eleven példával bizonyítom, t. i. a többek között Solymossy Elekkel, a népszínház ország-szerte híres komikusával.

Tudva van ugyan, hogy a nagyenyedi collegium nem épen specialiter a színművészt s legkevésbé a komikai művészet részére neveli muzsa fiait, — de hát kedves alma-materünk ő tartogatja különböző hivatású ifjait jó, egészséges „collegium-czipóval” addig, míg nekik is tetszik a tudományt oly módon apogatni, a mint előírva van. És épen az a nevezetes, hogy akár ápolja valaki a tudományt, akár nem, jól vagy rosszul kikerült a collegiumból és kálvinista diák bátorsággal neki vágván az életnek, becsülettel szerez magának és sóha sem feledkezik meg az alma-materéről.

Igy tett Sipos Elek is, kis-solymosi derék, egyszerű emberek gyermeke, ezélt 15 évvel. „Kikerült” a collegiumból, be akart állni únkényesnek, de bizony frissen fejlődöttnek találta, nem vitték az ágyuk torkába. Beállt tehát színésznek és a népszínház megnyitása

előtti térsébe részét s ugyászolva feyverek között tartattak az előadások. Nem ért semmit! Dései Zsigmond harangszert hangja áthatott a tér tulsó oldalára is, a hová a csoportok álltak s onnan ébry éjleneztek s aztán szétfutottak, hogy másfelé ismét csoportosuljanak, s így a tért körülözölözve a rendőrökkel, egy-egy pillanatra ismét a színterem ablakai alá jutottak éjlenezni, tapsolni.

Ily lelkesült heves napok között érkezett meg a társulathoz Kántor Gyuszi is s a mint a színterem ajtója előtt az ültöző szobába akart lépni, a hóvizatartól befutott nyílt folyosó egyik szögletében a pénztárnál egy matrona arcot s csodás fényt nagy beszédes szempárt látott, ki sőtét tekintettel, mintha el akarná arczát rejteni, a fején levő tépet ócska nagy kendővel még jobban bebonyálta magát! Kántorné volt, a magyar színészet első és legnagyobb tragikája! Hát arra jutott az egykor fénylő nap, ki művészetével egész hazáját besugárolta s ha körutrá indul vala, hirnevével egész Európát is betölti, — hogy vésnégre egy kis társulatnál jegyet áruljon a fagyos hidegen, egy nyitott folyosón, hol a házak fölött — mint ő szelid keserűséggel jegyzé meg — „Post tájéka károl kavar gó” hóvizatar csapkodta teli a szemét, azt a szemet, mely Tisbében — mint ez nagy emlékezettel fennmaradt — úgy tudott nézni, mikor a köpenyegét a szókka Katalin szemébe tartotta: „hát ez nem köpeny?” hogy a világhírű Rachel Tisbéje is mögötte maradt?!

Kántorné, a magyarok első és legnagyobb tragikája, 1851 telén, negyven karojzár napdíj mellett jegyárúsnő!

Kántor Gyuszi már eleget hallott a nagy tragikáról, hogy ily kép, ily helyzet láttára megdöbbenve álljon és lelkeinek teljes fölháborodá-

alkalmával ő mondván el az első szót, — azóta Solymossy név alatt elismerést szerzett jeles tehetségeinek. Tizenöt év után végre megemlékezett iskolaföldjéről, az alma materéről, a barátok és iskolapajtások roá váró seregéről — és eljött a Szabó Anti társulatához vendégszerepelt. Persze, hogy emlékezik ró minden volt és nem volt kolegista és oly zsefolyva van a kis színház, a mint a kankiula csak engedi.

„Tündér haj”, „Borzáné Marcsája”, „Lumpaci”, „Perozos” című darabokban lépett tel, s ha az ő „Czérna” szabóját, Epiphancsót látja az ember, lehetetlen komolyan maradni a derűtséget keltő kiáltó alakítás és jeles játék hatása alatt, látva a tulzástól ment, természetes könnyűdséggel és közvetlenséggel bíró művész előadását.

Jutalomjátéka f. hó 9-én „Lumpaci” volt. A színház zsefolyva, a publikum koszorúkkal és virágcsokrokkal ellátva, melyek Czérna szabómester kandidatust illették. Ez alkalommal esett meg, — állítólag először, — hogy Solymossynak sugó nélkül is beszélni kellett. A volt „kollegisták” ugyanis gyűjtést rendeztek, és a néhai kollégát egy értékes ezüst serleggel lepték meg. Vajna K. egy csinos üdvözlő beszéd kíséretében nyújtotta át a vendégszínművészeknek az ajándékot, ki látható meglepetéssel fogadta a „barátok” megemlékezését és köszönte meg hoszabb válaszból — sugó nélkül — hosszas éjlenés között.

„Perozos”-ben a czimszerepet kedves, szép neje adta, mint „működő”. Csinos játékát, kellemes énekét általános tetszéssel fogadta a közönség, — és mi teljesen hisztik, hogy Solymossy barátunk legjobban örvendett azon zajos tapsoknak, melyekből kedves neje jobban kivette a részét, mint ő maga.

Ilyen jelek is kertilnek ám ki a nagyenyedi collegiumból. — Éljen sokáig Solymossy Sipos Elek!

B.

Az európai államok bevételei 1880-n.

Érdekes és tanulságos adatok azok, melyeket egy bécsi tüzsedolap az európai államok bevételi budgetjéről közlésez. Ez adatok rendszeresen csoportosítva és összeállítva, igen figyelemre méltó képet nyújtják az illető államok vagyoni állásának és az egyes nemzetek adóképeségének. A kimutatásban szereplő huszonkét európai állam bevételi budgetje 11.878.359.000 frankra rug.

E számadat vizsgálatánál szemünkbe tűnik mindenekelőtt azon éles ellentét, mely az egyenes és a közvetett adók között fennáll. Míg a theoria szerint az előbbiek volnának az államok (bevétel) forrásai, addig a gyakorlat az ellenkezőt mutatja. Az egyenes adók az összes bevételek 22.94%-át képezik, holott a közvetett adók 66.27%-al részesednek a tősszegben.

Az adóképeség tekintetében első helyen áll Franciaország, hol minden lélek után 99.98 franknyi adóbevétel jut. Másrésztől ugyancsak Franciaországban az egyenes adók csak 16.78%-ra rugnak, tehát jóval alacsonyabba szállanak az átlagos 22.94%- alá. A közvetett adóknál az illetékek és bélyegek utáni jövedelem 676 millió frankra rug, a mi ismét örvendétes mozzanat, mert bizonyosság tesz a nagy üzleti forgalomról, másrészt pedig a szegényebb osztályt nem terheli. — Németalföld évszázadokon át szerzett vagyonosságát legjobban igazolja ama körülmény, hogy az adóképeség tekintetében

sával először is azt kérdezzé a Pósa társulatától, hogy miért van ez így, hisz Kolozsváron azt beszélték, hogy Kántorné a legtisztességesebb körülmények között félrevonultan él Marosvásárhelyen? Igen is, úgy volt, — mondák a színészek — de pátfogója az öreg gróf Lázár, a szabadságharc alatt kipusztítva, tönkretéve, csupán menhelyet adhat a nagy művésznőnek, ki most a gróf marosvásárhelyi házában házmosterné s azért egy kis hajléknál egyebet sem haphat!

Kántor Gyuszi indítványozta a köztársaságban élő testületnél, melynek nagy bevételei voltak, hogy első osztályu proporcióba tegyék! Hja — mondák erre — ezzel már megkínáltuk, de Kántorné asszony azt felelte rá, hogy nem tudom már megszólalni mint színésznő, alalmaznát pedig nem fogadok el! A jegyeket el tudom adni, a mit adtok érte fiaim, megszólalom és jó lélekkel fölvehetem! Ugy is volt, nem kívánt, nem fogadott el itt sem többet!

Blázko matrona volt, igazi római cziva, büszkébb és hajthatatlanabb, mint Veturia, Coriolán anyja!

(Folyt. következik.)

A LÁMPAGYÚJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Nyolcadik fejezet.

Az örök szikla.

(Folytatás.)

Körülnéztek, s mr. Phillips-et pillantották meg, ki egy mohával benőtt sziklán állt, melyhez Gertrud e perczben támaszkodott. Fesztelentül, egész kényelemmel ült ott, széles peremű kalapja a földön hevert, hova fejről leesett volt, s fe-

ben fejenként 58.17 franknyi adóval második helyen áll. A viszonyok egyébként csaknem olyanok, mint Franciaországban.

Nagybritannia, mely azelőtt a legmagasabb adóztatásnak alávetett ország volt, ma már e tekintetben a harmadik helyen áll, mivel minden lélekre csak 53.46 franknyi adófizetés jut. Az egyenes adók utáni bevétel az összes bevételek 16.29%-át teszi s így Anglia a legutolsó fokon áll.

Meglepő, hogy Spanyolország a negyedik helyet foglalja el az európai államok sorában, a mi az adóképeséget illeti. Minden lakosára 46.80 franknyi adó esik. Az egyenes adók aránya sokkal kedvezőbb alakulatot mutat, mint az előbbi három állammal, az összes jövedelemnek 32.17%-át teszik és jóval töltje emelkednek az európai átlagos aránynak, sőt ha lakosságához viszonyítjuk az egyenes adókat, úgy fejenként 17.05 frank jut.

Spanyolország ezen adóképesége valóban csodálatos; az ember alig hiszi, hogy ezen elszegényedett, alantas fejlődési fokon álló ország 778 millió adót képes előteremteni évenként.

Olaszország az adóképeség dolgában mint ötödik hatalom sorakozik, fejenként 40—81 franknyi adóztatással. Az egyenes adók utáni bevétel 34.50%-kal szerepel a budgetben, és így a viszony kedvezőbb, mint csaknem valamennyi más állammal. Az adók, tekintetbe véve Olaszország nagyságát, népességi számárányát, iparát és kereskedelmét, nem nevezhetők túlságosan terheseknek. Adóképeségét a valótának tolyamatban lévő helyreállítás bizonyára még csak fokozni fogja.

Hatodik állam gyanánt Belgiumot említi hetni, fejenként 40—55 franknyi adóztatással. Az egyenes adóknak viszonya a többi adókhoz határozottan kedvezőtlenebb, mint Olaszországhoz. — Az egyenes adók ugyanis csak 19.65%-át teszik az összes adóknak.

Sajátságos, hogy ezen, ipar tekintetben oly kifejlett ország Angliával és Franciaországgal egyetemben aránylag legkevesebb közvetett adót szed be. Ellenben igen fényes ama eredmény, melyet az aktív bevételek tüntetnek fel. Ezek ugyanis az összes bevételek 24.09%-ra rugnak.

Ausztriában minden lakosra 35.19 franknyi adó esik. Az egyenes adók a bevételek 25.71%-át teszik, ellenben az aktív bevételek csak 4.19%-ra rugnak s e tekintetben Ausztria közvetlenül Franciaország előtt, utolsó előtti helyen áll. A lottó a jövedelemnek 5.69%-át adja brutóban.

A német birodalomban 32.72 franknyi adó esik minden lakosra. Az egyenes adóbevételek az egésznek 23.69%-át teszik, tehát valamivel többet az átlagos tételnél. A mi az aktív jövedelmet illeti Németország egyike a pénzügyileg legkedvezőbb állapotú országoknak, mert az egész bevétel 30.81%-ára rug. Ily előnyös helyzetben nincsen egyetlen európai állam sem.

Dánia 31.55 franknyi adót szed minden lakosra. Az egyenes adók nem tesznek ugyan többet, mint az egész bevétel 19.14%-át, de az aktív bevételek 17.14%-ra emelkednek és így az egyensúly helyre van hozva.

Portugália helyzete szintén nem kedvezőtlen. Fejenként 32.40 franknyi adót szed. Az egyenes adók 27.67%-át, az aktív bevételek 11.04%-át teszik az összes jövedelemnek.

Magyarországon 29.65 franknyi adó jut minden lélek után. Az egyenes adók 40.01%-át,

hérrel tarkázott fűrtös, s még mindig szép haja, hátra volt simítva széles homlokából. Azt hihette volna az ember, ha így hanyagul csak nem gyermekded gondtalansággal látta ott pihenni, hogy már legalább is órák hossza óta ül itt, s egészen otthoniasan érzi magát e helyen. Most azonban felállt, midőn látta, hogy észrevették, s Gertrudhoz, s Jeremy orvoshoz lépett.

— Úgy látom megelőzött minket sir, szolt ez utóbbi.

— Igen, a falutól fogva jövők gyalog, mit mindig megteszek, ha az utak olyanok, hogy kocsin menve nem nyerek időt. Mialatt beszélt, Gertrudnak a nélkül, hogy szólna hozzá, vagy észre látszanék venni őt, egy gyönyörű csokor borostyán virágot nyomott kezébe, mit alkalmasint útközben szakított számára. Szerette volna megköszönni neki, de oly nagyon szórakozottan látszott, hogy nem nyílt alkalom reá, különösen miután az orvossal beszélgetve mind előbbre haladt, mintha Gertrud jelen sem lett volna.

Azonban ő is követte őket. Mr. Phillips, s az orvos élénk társalgásba vegyültek, s Gertrud, ki megelégedett azzal, hogy hallgatva élvezze azt, észrevette, hogy nem ő az egyedüli, kivel az idegenek sikerült megszerettetnie magát. Jeremy orvos nagyon sokféle tárgyról beszélt vele, de úgy látszott mr. Phillips mindenben jártas, a legkülönneműbb dolgokhoz ért, s Gertrud mosolygott magában, látva, hogy öreg barátja szokott modorában, mint dörgőli össze kezeit, több ízben a feletti örömeiben, hogy jól kibeszélheti magát egy folytában.

a közvetett adók 40.47%-át teszik az összes bevételnek. Ezen csaknem egyforma arányt Európa egyetlen államánál sem tapasztaljuk. Az aktív bevételek az egésznek 17.65%-át teszik, de csak brutóban vannak feltüntetve, a mi nagy hiba, mivel megnehezíti a könnyebb áttekintést. Ezen adatok, ha nem is fényesek, de kielégítők és mindenesetre jobbák, mint sokan hiszik. A lottó az egész tiszta jövedelemnek 1.87%-kát szolgáltatja.

Luxemburg fejenkénti adóbevétele 25.13 frank; Görögországban a fejenkénti adó 22.47 frankra rug.

Svájcz minden lélek után 21.18 franknyi adót szed; Svédország 20.85 franknyi adót szed fejenként; Románia fejenkénti adója 19.30 frank.

Oroszországban minden lakosra 18.70 franknyi adó jut. Az egyenes adókból fejenként csak 4.77 frank jut, a közvetett adókból csak 12.67 frank, daczára annak, hogy az itáladi jövedelem a legmagasabb egész Európában. Az aktív bevételekből csak 1.26 frank jut egy emberre. E számok világosan mutatják, mennyire bátra van ez óriási birodalom adóképeség dolgában a többi európai államok mögött.

Norvégiában 17.10 franknyi adó jut minden lakosra. Egyenes adók nincsen.

Finnországban a fejenkénti adó 15.24 frankra rug.

Törökországban 13.62 franknyi adó esik minden lélekre. Szerbiában az adóztatás olyan, hogy minden lakosra 9.29 frank jut. Montenegróban legkevesebb adót fizetnek. Minden emberre 4.63 frank jut.

Látjuk a fentebbi adatokból, hogy az európai államok adózó közönsége 11 $\frac{3}{4}$ milliárd vagy az aktív jövedelmek leszámításával, mivel ezeket nem az adózó polgárok fizetik, 10.733, millió franknyi adót fizet. Ez azonban csak állami adó. Hozzá járulnak a 10 $\frac{3}{4}$ milliárdhoz a különféle helyi jellegű adók; melyekről hiányzanak a pontos statisztikai kimutatások és ilt számba vehetők nem voltak.

XIII. Leo pápa beszéde.

Melyet a szász zarándokokhoz intézett, főbb pontjaiban így hangzik:

Szeretett fiaink! Róma, a katolikus világ fővárosa ma kedlere üleli várt és óhajtott vendégeit, és atyai szívünk oly annyira örvendez a ti nagy számotoknak, hogy a miképpen Paulus az ő Tituszáról mondá, valóban úgy elmondhatjuk mi e mai napon: Isten megvigasztalt bennünket a ti eljövésükben.

Mint hogy már uralkodásunk kezdetétől az egyházat a hozzánk legközelebb lakó népeknél látomás oknál fogva nehéz szenvedéseknek kitéve láttuk s a jelen pillanatban is nagyon sok keserűség kínálkozik számunkra, szemünkkel kelet felé néztünk, hogy ha talán ott a mult az emlékeztet által vigasztalást nyújtana nekünk, hogy ha talán ott örömlöttek reménytel biztatbatna a jövendő. Most azonban isten kegyes ajándékából úgy történik, hogy a mai nap meghozza nekünk egy részét s valóban nem csekély részét ama vigasztalásnak, melyet, hogy ti nálatok fogunk keresni, — akkor elhatároztuk. Mert mi átértjük a ti törekvéseitek szeretett fiaink. Mi figyelembe vettük, és teljesen méltányoljuk a jámborságot és hűséget, mely titeket ide vezetett, hogy személytünk jelentéktelensége s az apostoli széktelenség iránt való ragaszkodásokat kimutassatok. — Ez a tény nemcsak, hogy mindnyájatok

Majd úgy gondolkodott Gertrud, hogy új ismerősök fűvésze kell, hogy legyen, annyira jártas volt e tudomány minden ágában. Majd azt hitte, hogy a földisme volt bizonyosan fő tárgya tanulmányainak, oly pontosan látszék ismerni az anya földet minden apró részletében és mind e benyomások háttérbe lettek szorítva, midőn úgy beszélt a tengeréről, mint tanult tengerész, az üzléről és iródáról, mint bármely nagy kereskedő Párisból, mint egy világi, s a divatnak felkent hóse.

E közben Gertrud hallgatva haladott oldala mellett; s nem elfeledve, s észrevétlenül; mert midőn egy meredekebb helyre ért, karját nyújtotta neki, s aggodalmát fejezte ki az iránt, hogy igen el fog fáradni.

Gertrud biztotta őt, hogy e részben nem forog veszélyben. Jeremy orvos pedig kinyilatkoztatta, hogy jobb gyalogló, mint őket ketten együttvéve, s miután mr. Phillips ez oldalról meglelt nyugtatva, ismét felvette a társalgás megszakitott fonalát, melybe is csaknem észrevétlenül csakhamar belevonatott.

Mr. Phillips oly egyén volt, ki tiszteletet, sőt ha akarta, félelmet tudott keltetni. Ha azonban az ellenkező eset állt, ép oly képességgel bírt az ilyenmű érzéseket elűzni, bizalmat ébresztetni, s a zárkózottabb jellemeket nyitni tenni. Gertrudra nézve nem tetszett már idegennek: Rejtély volt szemeiben, igaz, de nem elriasztó, melyhez félve közeledünk.

(Folyt. köv.)

jóakarát bizonyítja, de tanúsága egyuttal az egyház ama csodálatos és isteni egységének, melyről te, főtisztelendő testvérem (a szavaknál Stroszmayer püspökhöz fordult) oly sokat s oly szépen beszéltél.

Hogy azonban ez az egyetértés megvédve legyen, a pápai fenhatóságot szent Péterre ruházta s elrendel, hogy a római pápákra, mint utódjaira szálljon, olyformán ugyanis, hogy az egyháznak minden tagja benső összeköttetésben legyen az egyház látható fejével s az élet a keresztény egység egész testében szétágazzék. A keresztény életnek ezt a jótéteményét és üdvét isten után, a ti közös apostalaitok, Cyrill és Method hozták létre.

S csakugyan a kilencedik században, midőn a szlávok híre nagyobbodott és kiterjedt, Jézus Krisztus evangéliuma által is kitalítotték magukat, mert a közönséges mértéket túllépő szeretettel fogtak a munkához, hogy elődeiket lelket kiműveljék, s így ama népeknek osztályrészül jutott a szerencse, hogy a szent székkel szorosán összekapcsolódtak, vagyis a sziklával, melyet Krisztus az egyház alapkövéül s az emberek s a pokol támadásainak legyőzésére szant. Ez időben kezdődött a szlávok és szent Péter széke között az az uralkodó érintkezés s az a kölcsönös vonzódás, melynek emlékezte, kivált a mai napon nagy örömet okoz nekünk.

Történelmetek emlékei mutatják, hogy a római főpapság mily működéssel volt érdekeltben, nemcsak hogy megvédje a religiót, hanem hogy a közjólétet is előmozdítsa. Mert a mint mindig történni szokott, hogy a religió hatalma a népek életében és erkölcsében jut leginkább kifejezésre, elődeiteknel is még nyiltabban és fényesebben lépett ez napvilágra, mert ők nemcsak a keresztény hithez, a mi mindenesetre a földolag, hanem nemcsak erkölcsökhöz és finomabb életmódhoz jutottak Cyrill és Method befolyása által. Ez okoknál fogva Cyrill és Method nevét dicsőíteni fogja az egész utóvilág a morváknel és cseheknel, a bolgároknél és dalmátáknál, a lengyeleknel és ruthénekkel, szóval összes szlávoknál az Adriai tenger partjától a tavol Novgorodig.

Es minthogy a római egyházzal, mint minden egyházak anyjával való összeköttetésben a sérhetlenség és tisztaság és annyi nagy kincsek reménye van velte, mindeneképp azon legyetek szeretett fiaink, hogy ez összeköttetés nálatok fennmaradjon s naponként szilárdabb kapcsolás váljék. Cyrilltől és Methodtól azonban kölcsönös ima által igyekezzünk megnyerni, hogy ők a szláv törzset az égből kegyesen őrizték meg s egyikünk számára istentől a szükséges kitartást megnyerjék, másinknak számára a felvilágosodást, és hogy ők e kölcsönös szeretet törekvését mindenki szívében beültessék s az Ur örökösétől az ellenségeskedést, a féltékenységet és fondorlatokat távol tartsák.

A „Függetlenség” negyedik sajtópere.

Tegnapelőtt volt ismét ama sajtóperek egyikének tárgyalása, melyet a kir. főügyesség a közös hadügyminisztérium megbízásából a „Függetlenség” ellen indított.

Az incriminált közlemény megírására itt is a kolozsvári Bartha esett szolgált alkalmul. Az esküdtek meghiteltetése után vádlott az általános kérdésekre hallgattatik ki:

Lichteogger Victor, 21 éves, róm. kath. kolozsvári szül., tanárjelölt, a kit dr. Polonyi Géza képviselt.

Felolvastatik a vádlóval s az incriminált közlemény, mely utóbbira nézve vádlott a törvény előtti felelősséget elvállalja.

A kir. ügyesség által beadott vádlóval elmondja, hogy a „Függetlenség” november 16-ki számában „A kardbojtos orgyilkosok” feliratu s névalíráss nélküli közlemény jelent meg, melyben az osztrák-magyar cs. és kir. közös hadsereg tisztikarára vonatkozólag a többek között a következő kifejezések használtak:

1. „Ausztriának a mi véres vorejtekünkön bizált zsoldosai már nem csak pénzünkkel rendelkeznek, nemcsak nemzetiségünket gunyolják ki, nemcsak szent jelvényünket a zászlót tiporják sárba, hanem még életünk sinos miattuk biztonságban.”

2. „Kétséget sem szenved, hogy midőn Rüstov és Dienst az orgyilkosságot elköveték, nem egyedül saját fejük után cselekedtek, hanem az a közös hadseregbeli tisztikar nagy részének tudtával sőt akaratóból történt.”

Az incriminált cikk felolvasása után a védő a következőket kéri felolvasatni: a kir. főügyesség által beadott halasztási kérvényt, az incriminált cikket követő összes kolozsvári tudósításokat, a „Magyar Polgar” „Példás elégtételt követelünk”, a „Kelet Népeinek” „A hadsereg” című cikkét s végül a kolozsvári hatóságnak az országgyűléshez intézett feliratát.

A közzádló ezek felolvasatását ellenzi, mivel nem tartomnak a vádlott által állított tények bizonyításához.

Polonyi: Mielőtt az esküdtszék visszavonul, azon kérdést bátorodom a t. közzádló urhoz intézni, vajjon elismeri-e azt, hogy Dienst és Rüstov legfelsőbb helyen megkegyelmeztettek?

Közzádló: Azt elismerem, hogy büntetésük hátralévő része kegyelmiileg elengedett.

Felhívás pályázatra.

A kolozsvár városi felsőbb leányiskolában a jövő szeptember 1-én kezdődő iskolai évvel a III-ik osztály megnyílik, minek következtében a természettudományi tanszék betöltendő lesz.

A tanszék elnyerésére ezennel pályázatot hirdetünk. A pályázatban részt vehetnek mindazon tanárok, kik középiskolai képesítéssel bírnak. Folyamodásukhoz csatolandó: a képesítő oklevelen kívül keresztlevelük; eddigi alkalmaztatásukról s netalán nyilvános tanintézeteknél folytatott működésükről szóló bizonyítványok, végül az illetékes hatóságok által kiállított erkölcsi bizonyítvány. A folyamodványban kitéendő, hogy családos-e a pályázó vagy nem.

A megválasztandó tanár kötelessége: a physika s matematika, esetleg a chemia s geologia, s a jövő iskolai évben kivételesen a földrajz tanítása, heti 18—20 órán át. Több órára nem köteleztetik.

Javadalma ezért: 1000 forint évi fizetés, 150 forint szálláspénz, s öt évenként 100—100 forint fizetési pótlék mindaddig, míg az évi fizetés 1500 forintra nem emelkedik.

A választás ezuttal ideiglenes, a megválasztandó azonban, az első évi jó sikerű működés után, véglegesítetté fog.

Felhívom ehhez képest a pályázni kívánókat, hogy az itt előírt módon fölszerelt folyamodványokat vagy személyesen vagy bérmentett levélben hozzám, folyó évi aug. 1-ig nyújtsák be, mert a később érkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A megválasztandó tanárnak f. évi aug. 25-én kell Kolozsvárra az iskolaszék elnökénél jelentkeznie.

Hogy a folyamodók pontosan legyenek értesíthetők, fölkéretnek lakásaik és címök megjelölésére.

Kolozsvárott, 1881. július 10. a városi iskolaszék megbízásából

Szász Béla,

a felsőbb leányiskola felügyelő bizottságának elnöke.
(Lakása Külszen-utca 8. sz.)

(329) 2—3

Legnagyobb raktár

KUFSTEINI HYDRAUL MÉSZ,
PERLMOOSI PORTLAND CEMENT,
SZÁRAZ és OLAJBA TÖRT FESTÉK,
LAKKOK, FIRNEISSOK, ECSETEK.

Továbbá az általánosan kedvelt

szobapadló lakkfesték

minden színben festésre elkészítve, melylyel a szobapadló legkönnyebben, olcsón egy behuzással egyszerre megfesthető és lakkozható.

Ezen festékből 6 nézőg méterre 1 kiló elegendő, gyorsan és biztosan szárad, fénye gyönyörű, tartóssága felülmúlhatlan, és bármely elegáns szalon díszére szolgálhat,

1 kiló bármely színben 1 frt 40 kr.

A mintaszínek kívánatra azonnal megküldetnek.

Használati utasítás.

A szobapadló vagy a fénymázolandó tárgyak alaposan megtisztítandók s tökéletesen száraznak kell lenniök, mielőtt az első bekenés eszközöltetnék.

A fénymázolás egy erős bekötött serteccsettel történik s az olajlakfestéket erős, szétörzsölés által, oly higan kell felkenni, a mennyire csak lehet.

Oly szobapadlóknál, melyek már egyszer fénymázolva voltak, elég egyszeri bemázolás, új szobapadlók kétszeresét igényelnek, — de az első bemázolásnak tökéletesen száraznak és keménynek kell lennie, mielőtt a második következhetne.

Szükség esetén az olajlakfestéket csak lehetőleg kevés-terpen-tinolajjal szabad higitani.

A bemázolások 3—4 óra alatt fölszáradnak, annál tartósabbak azonban, minél tovább hagyjuk száradni.

Ezen fénymázolt szobapadlók a mennyire lehet csak szárazon, lágy ronggyal, kivételes esetekben hideg vízzel tisztítandók.

Az olajlakfestéket minden használat előtt az edényben jól föl kell kavarni.

Kapható legolcsóbban

Gergely Ferencznel

(298) 9—10

Kolozsvárt, fűtér 20 szám.

Pályázat rajztanári állomásra.

A brassói róm. kath. főgymnásiumnál megtörtént mértani és szabadkézi rajztanári nyugdíjas állomásra, melylyel az első és második osztályban a számtan előadása is össze van kapcsolva, vizsgázott tanárok részére 600 frt. három próbaév után 800 frt évi fizetéssel és 100 frt szálláspénzzel ezennel pályázatot nyitattik; a pályázati folyamodványok kétféle fölszerelve folyó évi augusztus 8-dik napjáig beküldendők az erdélyi róm. kath. Status igazgatótanácsához Kolozsvárra.

Az erdélyi róm. kath. Status igazgatótanácsától.

Kolozsvárt, július hó 1-én 1881.

Páll Sándor,

alelnök.

Ifj. Filker Elek,

titkár.

(322) 3—3

INGYEN

20 frt bevásárlás után
egy 1 frt 2 kros
legyező.

50% olcsóbban mint bárhol!!!

INGYEN

40 frt bevásárlás után
1 kész karton-öltöny
szépen díszítve.

Csaknem INGYEN végeledás.

A CONCURRENCIA következménye mindig FELTÚNÓ OLCSÓSÁGRA akad. Külföldi és bécsi útazásomból visszatértem, legfőbb kötelességemnek tartom helybeli és vidéki igen becses vevőimnek tudomására juttatni, hogy bevásárlásom VARENSDORFBAN oly szerencsésen sikerült volt, hogy ott egyik a legelőkelőbb gyárosnál hírnevezetes nevem a Profétához annyira megtetszett, hogy képessé tett a világ minden része kereskedőivel versenyezni, hogy a nagyérdemű közönség e bámulandó olcsóságoztól meggyőződjék, az alatt megnevezett jegyzéket saját érdekükben egészen keresztül olvasni, kérve egyszerű magyar- és erdélyországi, úgy boszniai igen tisztelt vevőimet, hogy e vállalatomnál segédkezet szíves pártfogása által nyújtani szíveskedjék, mert e nagyszerű gyári végeledásba azt akarom, hogy minden tisztelt vevőm részesüljön.

Melyek után maradok kitűnő tisztelettel

EIBISCH R.,

vászon- és napernyő-raktára
a „PROFÉTÁHOZ“

Székesfehérvárott, palotaikapu-utca.

Első feltűnő árjegyzék női divat-ruhákalmékból.		
	Ezelőtt	Most.
5000 r. legújabb divatu Suanetta schottisch kelme	—34	—14
3500 r. Marsales kelme minden színben	—58	—24
3500 r. legújabb divatu tiszta szőr mielőtt	—75	—33

Második feltűnő olcsó árjegyzék cretonokból és sefir-oxfortokból.		
	Ezelőtt	Most.
4000 r. legújabb divatu és legjobb mosó francia creton	—35	—15
3500 r. legfinomabb satén creton	—45	—20
2500 r. philadelphiai satén de mielőtt	—85	—27
4200 r. Mozambik Barresk minden színben	—65	—25
2300 r. valódi angol oxfort	—34	—15
3000 r. legfinomabb sefir	—55	—24

Harmadik bámulandó olcsó árjegyzék kanavász és gyolcsokból.		
	Ezelőtt	Most.
1 vég 30 r. $\frac{3}{4}$ varensdorfi kanavász	6.50	2.85
1 vég 30 r. $\frac{3}{4}$ legnehezebb valódi rumburger kanavász	11.50	6.95
1 vég 30 r. $\frac{3}{4}$ varensdorfi kitűnő pamutgyolcs	6.85	3.85
1 vég 30 r. $\frac{3}{4}$ kitűnő tiszta fehér czérnagolcs	7.50	4.35
1 vég 32 r. $\frac{3}{4}$ valódi sziléziai gyolcs	11.85	5.85
1 vég 30 r. $\frac{3}{4}$ valódi creas vászon	13.60	5.95
1 vég 30 r. $\frac{3}{4}$ val. Regenhart-féle creas	17.50	7.95
1 vég 30 r. $\frac{3}{4}$ valódi creas vászon	19.50	9.95

Első leltári kivonat chiffonokból és fehér csinvatból.		
	Ezelőtt	Most.
1 v. 30 r. $\frac{3}{4}$ P. chiffon	11.85	5.85
1 v. 30 r. $\frac{3}{4}$ dupla R. chiffon	13.85	6.85
1 v. 30 r. $\frac{3}{4}$ valódi rumburgi chiffon	21.50	8.85
1 v. 30 r. $\frac{3}{4}$ kitűnő csinvat ágy-huzatnak	14.85	6.85
1 v. 30 r. $\frac{3}{4}$ fehér csinvat (grádli)	14.50	7.50
1 v. 30 r. $\frac{3}{4}$ egészen nobél Molli-no Angin	14.50	7.35

Egészen leszállított árjegyzék !!asztalneműekből!!		
	Ezelőtt	Most
1 db. $\frac{3}{4}$ színes morva abrosz	1.20	.55
1 db. $\frac{3}{4}$ valódi színes rumburgi abrosz	2.80	1.20

1 db. $\frac{3}{4}$ valódi színes rumburger abrosz	3.80	1.80
1 db. $\frac{12}{4}$ valódi rumburgi színes abrosz	6.50	2.95

Következnek a fehérek,

	Helyett	Csak
1 db $\frac{3}{4}$ fehér rumburger abrosz	2.40	0.95
1 db $\frac{3}{4}$ fehér rumburger abrosz	2.90	1.50
1 db $\frac{12}{4}$ fehér rumburger abrosz	6.50	2.50
6 db varensdorfi tiszta czérna-salvéta	2.60	1.45
6 db varensdorfi valódi damast	3.50	1.95
6 db valódi rumburger salvéta	4.80	2.25
6 db fehér rumburger zsebkendő	1.85	0.95
6 db legnehezebb fehér rumburgi zsebkendő	3.50	1.85
6 db legfinomabb glas-patist kendő skatulába	1.55	0.55
6 db fohéritetlen törülköző	2.50	1.35
6 db fohéritett damast törülköző	3.80	1.85

Különösen nagyon figyelmeztetem a nagyérdemű közönséget

fekete selymeimre és fekete ternoimra, helyett.		
	Ezelőtt	Most.
1 r $\frac{5}{4}$ Nobles selyem	2.50	0.78
1 r $\frac{3}{4}$ legnehezebb Nobles selyem	3.90	1.70
1 r $\frac{3}{4}$ legnehezebb grodenapl Fail	5.40	1.95
1 r $\frac{3}{4}$ legnehezebb fekete grogrün Fail	7.50	2.40
1 r $\frac{3}{4}$ fekete terno	1.60	0.65
1 r $\frac{3}{4}$ legnehezebb alapin-terno	2.20	0.75
1 r $\frac{3}{4}$ legnehezebb Ferdinand cloth-terno	2.95	0.95

Második leltári kivonat
gipű- és csipkefüggönyökből

	Ezelőtt	Most.
1 r valódi csipkefüggöny	0.50	0.25
1 r igen finom csipkefüggöny	0.65	0.30
1 r braziliai csipkefüggöny	0.85	0.45
1 r valódi gipű csipkefüggöny	1.78	0.58

harmadik leltári kivonat
paplanok és mádráczokból.

	Ezelőtt	Most.
1 gyermek-paplan cretonból	0.90	
1 gyermek-paplan calmirból	1.40	
1 $\frac{9}{4}$ karton-paplan	1.65	
1 $\frac{10}{4}$ karton-paplan	1.95	
1 $\frac{9}{4}$ török paplan	1.95	
1 $\frac{10}{4}$ török paplan	1.95	
1 $\frac{9}{4}$ bécsi piros paplan	2.40	
1 $\frac{10}{4}$ bécsi piros paplan	2.90	
1 $\frac{9}{4}$ cachmir paplan minden színben	2.95	
1 $\frac{10}{4}$ cachmir paplan minden színben	3.65	
1 Seegras matrác	4.50	

1 Afrik matrác	5.50
1 valódi lőszőr matrác	12.80

Hallatlan olcsón
!NAPERNYÓK!

	Ezelőtt	Most.
1 párisi kiállítási mielőtt napernyő	0.70	
1 párisi sötét színben mielőtt napernyő	0.85	
1 pompás nagy napernyő bordorral	1.50	
1 igen finom cloth-ernyő	1.25	
1 igen finom legnehezebb Levantin selyem ernyő	1.80	
1 igen finom mielőtt gyönyörű kiállítási selyem ernyő	2.95	

Következik csaknem ingyen
árjegyzék
fehérművekből készen.

	Ezelőtt	Most.
1 db női corzetta	1.80	0.95
1 db igen szépen díszített csipkével	3.50	1.75
1 db kitűnő chiffon női-ing	1.95	0.95
1 db legszebben kiállított női-ing himzéssel	2.50	1.75
1 db férfi oxfort ing	0.58	
1 db kitűnő angol oxfort vagy creton	0.90	
1 db fehér ing	0.90	
1 db sefir v. francia creton ing	3.50	1.65
1 db fehér madapolán ing	3.50	1.55
1 sziléziai alsó-nadrág	0.85	
1 amerikai bőr alsó nadrág	0.95	
1 francia vágású Köpper alsó nadrág	1.20	

VÉGÜL.

	Ezelőtt	Most.
1 csatos erszény	0.3	
1 fehér jó chiffon gallér	0.1	
1 pár gyermek harisnya	0.8	
1 penicinus kés	0.7	
1 pár pompás női- v. férfi harisnya	0.24	
1 egész grtr alland 3 darabból, gobelin terítő	24.50	8.90
1 grter perrin terítő 3 darab	14.50	7.50
1 rőt $\frac{3}{4}$ széles lehet legjobb gyapjuszövet férfi-öltönyre	3.50	1.50
1 országos kiállítási kendő	csak	.04

Legutolsó árjegyzék.

	Ezelőtt	Most.
1 $\frac{3}{4}$ fekete nehéz terno kendő selyem rojttal	6.50	3.65
1 $\frac{10}{4}$ legnehezebb fekete terno kendő	9.50	3.55

Czím: EIBISCH R. divat-, vászon- és napernyő-raktárnok Székesfehérvár palotaikapu-utca.

A megrendelő közönség kéri saját czímét postai vagy vasúti világosan kijrni, hogy tévedés ne történhessenk.

INGYEN

60 frt. bevásárlás után
egy szőrszövet-
ruha.

A meg nem felelő cikkek akármelyike legkészségesebben kicseréltetik vagy a pénz visszaadatik, megjegyzendő a nem tetsző cikket franco kell hozzám visszaszállítani

Árjegyzék a legtávolabb vidékre ingyen küldetik.

100 darab pompásan díszített kostüm urihölgyek számára 45 frt. helyett 10 frt. Férfi nyakkendők, női nyakkendők és egész manschetta garniturok feltűnő olcsón.

(216)

INGYEN

80 frt. bevásárlás után
egy 8 frt. értékű
köpeny

FRANCZIA, ANGOL és NÉMET
GŐZ- és JÁRGÁNY
CSEPLŐGÉPEKET

3 év alatt fizetendő, ajánl

GROSS ADOLF

(322) 3—10

NAGY-SZEBENBEN.